

KNIBBELBRUGSTEEG

Naar het in 1842 over
de hier gelegen stadsgracht gebouwde bruggetje

Arnold Fortuin

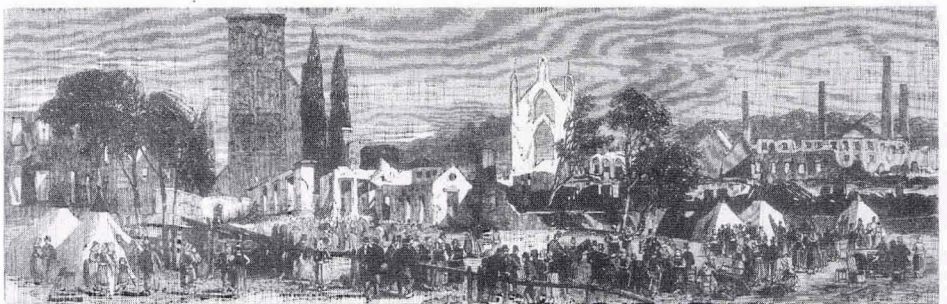
Hij heet Knibbelbrugsteeg en dat klinkt naar het verleden. Twee stevige passen breed, 49 passen lang is ie: dat verbindingsweggetje tussen de Stadsgravenstraat en de Noorderhagen. Aan de kant van de Stadsgravenstraat legt het naambordje uit: 'Oude benaming, ontleend aan het in 1842 over de stadsgraven (gracht) gebouwde bruggetje, genaamd 'De Knibbelbrug'. Aan de kant van de Noorderhagen zegt het (kleinere) naambord het een tikkeltje anders: 'Naar het in 1842 over de hier gelegen stadsgracht gebouwde bruggetje'. Waarom de laatste steeg van Enschede twee verschillende naamborden heeft?

Veel stelt het niet voor, dat op alle hoeken door kroegen geflankeerde steegje, waar vaardige schilders aan zwart of bruin geverfd houten hekwerk en muren mooie meiden hebben getoverd. Aan een paar meter klerenhaken kun je zelfs je jas kwijt. Een stuk of wat wandlantaarns wekken de indruk van Montmartriaanse gezelligheid, met verse geuren van het Enschedese nachtleven. In de jaren twintig had het steegje waarschijnlijk al weinig pretenties. Stadskenner Ter Weele zegt in 'Enschede voorheen en thans': 'Hiernaast ligt het Knibbelbrugsteegje, doch dat zal ik niet in stappen. Maar met het beginnen'. Aanzien moet negentiende eeuw wel 'naastliggende perceel' was. De postbode is er nu snel bij de poort in een wordt op de Noorderhagen bezorgd. Net als de post voor het enige officiële postadres 'Knibbelbrugsteeg'.

*Straatnaam
als spiegel
van historie*

naastliggende perceel de omgeving in de gehad hebben want dat van vrederechter Paschen. klaar; drie namen staan er schutting, maar de post

Eens klonken er in deze vredige omgeving opstandige klanken. Stroink schrijft er over in 'Stad en Land van Twente'. De stad had in de negentiende eeuw maar twee uitgangen met bijbehorende bruggen over de stadsgracht, de Espoort en de Veldpoort. Dat was, vond men, aan de krappe kant en in 1839 kwam er aan de zuidwestkant een voetgangersbrug over de gracht, de zogeheten Windbrug. Er moest er ook een komen aan de noordzijde. Maar de winkeliers en herbergiers zagen dat niet zitten. Zij vreesden concurrentie bij de nieuwe poorten en protesteerden heftig. De brug kwam er toch, in 1842. Stroink daarover: 'Vanwege het 'geknibbel' er over kreeg ze de naam Knibbelbrug'. Of er in die dagen gekibbeld werd over de bouw van de brug of dat er op de kosten beknibbeld werd? Mijn Enschedese moeder riep wel eens 'hoal noe ees op met dat gekibbel', maar ik heb haar nooit horen zeggen dat ik ook moest ophouden met beknibbelen. Na de stadsbrand van 1862 werd de stadsgracht met puinafval dicht gegooid: de Knibbelbrug, die een mooi uitzicht bood op de gevolgen van de stadsbrand, werd overbodig. Maar haar naam bleef aan de steeg gehecht.

De verwoeste stad Enschede na de brand op 7 mei 1862

Uit: T. Wiegman, Kleine historie van Enschede